

Az ajtó mögött

szerző: Veres Dóra

Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola

Kommunikációs és Művészeti kar

képi ábrázolás II. évfolyam

Témavezető: Rácmolnár Sándor, főiskolai docens

A projektem egy szociológiai mini körkép. Szeretnék rávilágítani bizonyos dolgokra, amiket mi magunk idézünk elő bizonyos helyzetekben, helyeken. Az általam kiválasztott világot olyan helyiségeken keresztül akarom bemutatni, amiket mindenki nemre, korra függetlenül használ. Ez a helyiség pedig nem más mint a toalett, vagyis a WC HELYISÉG.

A wc-t mindenki használja egyszerűen azért, mert muszáj. Az emberben kialakulnak bizonyos viselkedési szokások, mikor mit kell tenni, kivel hogyan kell viselkedni, bizonyos helyeken nem tehetünk következmény nélkül dolgokat. De mi történik akkor ha nem tudják ránk bizonyítani tetteinket? Hogyan viszonyul egymáshoz az uniformizált világ és a jól megérdemelt pihenést jelentő helyszínek? Mi lehet bennük a közös pont? Ha tudjuk hogy bármit tehetünk, hiszen az ajtó elrejt minket és a nyomainkat. Az installációmmal szeretném bemutatni: az, hogy bizonyos tetteink nem nyilvánosan zajlanak és ezekért nem vagyunk azonnal számonkérhetőek nem azt jelenti, hogy nem vonatkoznak ránk bizonyos szabályok.

A sorozatomban több világ jelenik meg. Készítettem fényképeket szórakozóhelyeken, éttermekben, iskolákban, vonaton, lakásokban, nyaralókban, elhagyott laktanyában. Ezeket a helyeket emberek, ugyanazok az emberek használják, csak annyi különbséggel, hogy más-más időpontokban. Ezt a változást a helyiségek megfelelően tükrözik. Például egy ittas személy mikor bemegy egy szórakozóhely wc-jébe ösztönösen, talán természetes módon nem azokat az illem- és használati szabályokat követi, amiket más esetben a munkahelyén, vagy esetleg a saját otthonában. Én ezeknek a pillanatoknak egy mindenki számára „nagy szükségletet” jelentő helyszínén próbálom a hangulatot elkapni és a nagyközönség elé tárni.

Munkám célja többek között nyilvánosságra hozni, hogy van egy biztos hely az életünkben, egy hely, ami nagyon is változó és sajátos hangulatú az adott térben. Ezen keresztül tegyük fel azt a kérdést: egy ilyen változó de szükséges térben hogyan hat az emberekre az a tudat, hogy időnként nem számonkérhetőek és az, hogy tetteiket elrejthetik egy ajtó mögé? Miket tesznek az emberek ennek tudatában?

A projektem folyamán több olyan esettel is találkoztam, amikor a wc túlmutat eredeti funkcióján. Befolyásolja a használót. Akár felkínál a használónak bizonyos egyéb

cselekvéseket, vagy egy olyan vizuális, már- már művészeti élményt ad, hogy a wc használat eredendő szükségszerűsége, esetleg élménye háttérbe is szorulhat.

Bizonyos helyeken a kiemelt helyiségek mellett, mint például bár- rész, táncter mellett nagy hangsúlyt fektetnek a wc-k dekorációjára is . (nem egy wc helyiségben már bekeretezett reklámok-hirdetések- plakátok is megjelennek: „itt adjuk neked a legfontosabb információt, amíg itt vagy”). Miközben az iskolákban és bevásárló központokban az uniformizált mellékhelyiségek is mennyire célszerűek tudnak lenni.

Ez a fotósorozat egy évvel ezelőtt kezdődött. Személyes felháborodottság inspirálta. A tapasztalatok, melyek azt mutatták, hogy drága és felkapott szórakozóhelyek wc-i nem megfelelő színvonalúak. Ezért úgy gondoltam, hogy elkezdem lefényképezni ezeknek a helyeknek a mellékhelyiségeit és ezeket a fotókat nyilvánosságra is hozom, először csak a környezetemben élők számára, majd a képek számának bővülésével bárki számára elérhetővé tettem az internetes honlapomon.

Számomra is meglepő népszerűségnek örvend a mai napig. A generációm tagjai, akik időnként részt vesznek egy-egy wc- vandalizmusban, esetleg nem „rendeltetés szerűen” használják a HELYISÉGET, a képeket meglátva elítélik a rongálást és a koszt, amik néhány helyen fogadnak minket.

Az ebben a projektben szereplő képek fő motívuma a spontaneitás. Ezt megtartva a fényképet készítő eszköznek is olyannak kellett lennie, amely mindig könnyen kéznél van az embernél. Ez pedig manapság nem más, mint a mobil- telefon. Az első képek a mobiltelefonommal készültek és ezen a koncepción nem is kívántam a továbbiakban sem változtatni. Ennek több oka is van: a spontaneitás jelentősége, és a mai generáció- „ itt jártam, gyorsan csinállok egy fotót, hogy mindenki lássa” - magatartás jelensége.

A jelenlegi „elektronizált” emberiség – mivel már az óvodástól a dédszülőig mindenki rendelkezhet mobillal- szinte sportot űz abból, hogy minőségileg vállalhatatlan és rossz szerkesztésű képeket hoz nyilvánosságra.

A mobiltelefonos fényképezés régóta foglalkoztatja a fotózással hivatásosan foglalkozókat is. Több példát is fellelhetünk a művészvilágban, mint például Palotás Ágnes metrón készített fotói, vagy Pál Richárd: „rendezett viszonyok” c. sorozata.

Előbbi a metrón utazókat, azok ruházatát, a tömegközlekedési járműveket, utóbbi szálláshelyek használat előtti érintetlen fekvőhelyeit mutatja be. Mindkét képsorozat mobiltelefonnal készült, hozzá tartozik a koncepcióhoz, amit a művészek felállítottak. Mindkét művész a spontaneitást használta ki.

Például egy tömött villamoson nem lehet nagy géppel fotózni. A mobiltelefonos képek ezen felül egész más hangulatvilággal rendelkeznek. A kevésbé jó minőségű felbontás miatt a képek minőségileg rosszabbak ugyan, de ez egy különös hangulatot ad nekik. Ez a hangulat remekül passzol az én koncepciómba is, tökéletesen visszaadják a fotózott wc-k spontán hangulatát .

A projektem fotókból áll , mégsem mint fotósorozat szeretném prezentálni. A képekből vetített installációt hozok létre.

Terveim alapján gipszkarton lapokból megépítek egy wc helyiséget (boxot), melynek nincsen ajtaja-teteje és a boxban található egy wc csésze, rajta ülőkével.

A stilizált falak 1,25 x 2,0 m méretű gipszkarton táblák lennének, melyeket egyszerű alsó és felső fakeret fogná össze. A kialakított boks alapterülete kb. 1,5 m².

A boksz belső színvilága teljesen fehér.(a boksz külső falainak pedig piszkos feketének kellene lenni.) Szemből a box belsejébe egy esetleg semleges helyzetben lévő vagy eltakart helyzetű projektorból vetítem rá a képeket a wc csésze mögötti falfelületre, melyek bizonyos időnként váltakozva jelennek meg a boksz belső falán.

Azért döntöttem e megoldás mellett, mert ezzel a módszerrel lehet a legjobban egyenlő hangsúlyban bemutatni a képeket. Azzal, ha fali installáció szerűen egymás mellé helyezném el őket, egyes képek elnyomnák egymást, elterelődne egyik- másíkról a figyelem. Többek között azzal, hogy egy sematizált egyszerű wc fülke az alap azt hitetném el a nézővel, hogy a képek közül a vetítés időpontjában bármelyik lehet a fülkében található wc.

Munkám bizonyos szempontból a wc-k egy interaktív jegyzetfüzete , ugyanakkor egy „**itt is jártam**” jelzés is.

Egy napló, amivel végigvezethetem a nézőt, hogy milyen különböző helyszíneken, fordultam meg az elmúlt egy évben városokban, országokban, intézményekben, járművön, kertben stb. a „szükségszerű” helyiségben.

A végső és személyes konklúzióm:

Lehetünk bárhol, mehetünk bárhová a Világban, „az a helyiség” ott az ajtó mögött az enyém, a tiéd, mindenkié, mert oda bizony szükségszerűen be kell menni időnként, ott hangulat is van, ott magam lehetek pár percre, de ahhoz hogy a hangulat pozitív legyen, a betérő jól is érezze magát tenni kell, mégpedig nem keveset: tisztaságra, rendre, esetleg esztétikára van a „legnagyobb szükség”.

Ezt pedig nekünk, a „szükséget szenvedőknek” kell magunknak megteremtünk.